

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-1024

11.11.2024

Fremtind Forsikring AS

Reise/reisegods

Tap av halskjede – sannsynliggjort tyveri?

Under en reise til Portugal var sikrede og noen venner på et utested. På utestedet var det tett med mennesker, og mange skubbet/dyttet borti sikrede. Da sikrede kom tilbake til hotellet oppdaget han at kjedet han bar rundt halsen var borte, og at han hadde et rødt merke på halsen. Foretaket avslo sikredes erstatningskrav under henvisning til at tyveri av halskjedet ikke var sannsynliggjort. Sikrede viste til at halskjedet hadde en solid sikkerhetslås, og at det således ikke var sannsynlig at han hadde mistet kjedet. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at tapet av kjedet skyldtes et dekningsmessig tyveri.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for tapt halskjede på reise.

Fra vilkårenes hitsettes:

7.2 Hvilke skader på reisegods som erstattes

Dekkes

· Tyveri av reisegods, jf. straffeloven §§ 321 og 322

Gjenstander som mistes/bortkommer og senere beholdes av en finner er ikke å anse som tyveri.

Den 13.6.24 gikk sikredes halskjede tapt på reise. Sikrede beskrev hendelsen slik i skademeldingen:

Hvilket klokkeslett skjedde tyveriet? 22:00

Hvilket klokkeslett så du tingen(e) sist? 18:00

Hvor var du da du så tingen(e) sist? var på middag på utested ...

Hvordan var tingen(e) oppbevart da du så den sist? rundt halsen

Hvor var du da du oppdaget tyveriet og hvor hadde du vært i mellomtiden, siden du sist så tingen(e)? på vei hjem fra utestedet kjente jeg at jeg ikke hadde rundt halsen

Jeg var og spiste med venner før vi dro inn til byen der, hvor jeg satt på et utested etter midaggen etter å ha verdt i noen få timer dro jeg hjemover til hotellet, på hotellet lette jeg etter kjede i flere timer og vi dro tilbake fredagen morgen, sammen med noen andre venner som også hadde mistet ting men barene sa de ikke hadde noe og det var flere folk som hadde blitt fraståjel ting torsdag kveld.

(..)

Hvorfor har du ikke anmeldt tyveriet? fordi jeg trodde jeg hadde mistet det på hotellet, og hadde ikke tid før vi dro hjemover til Norge.

Foretaket ba om ytterligere informasjon om hendelsen, hvorpå sikrede svarte følgende:

merker at noen tok meg på skulderen i løpt av kvelden, men så ibortifra dette og tenkte ikke noe mer av det. mest sannsynlig når vi har gått den store folkemengden har noen klart å ta det av mens jeg har verdt distraheret

Foretaket konkluderte den 27.6.24 med at det ikke var sannsynliggjort et tyveri i henhold til vilkårene:

(..)

Du har forklart at du oppdaget at du manglet halskjedet på kvelden etter at du kom hjem fra et utested ... Du har nevnt at det var en som tok deg på skulderen i løpet av kvelden, men det er ikke en hendelse som tydelig nok tilsier at du ble utsatt for et tyveri. Det er også uklart hvor du hadde halskjedet sist). Du gir uttrykk for at du ikke vet om det forsvant på hotellet før du gikk på byen, mens du var på byen eller etter at du kom tilbake fra byen.

Å stjele et kjede fra halsen din er en svært krevende øvelse. Det er en lås som må åpnes og dette vil kreve en viss aktivitet helt inntil deg. Om noen har tatt kjedet fra nakken din, ville du mest sannsynlig ha lagt merke til det- Ut fra det du har forklart oss mener vi det ikke er sannsynlig nok at det har skjedd et tyveri, og det er grunnen til at du får avslag

Sikrede påklaget avgjørelsen samme dag og ga ytterligere opplysninger om hvorfor han anså tapet som et tyveri:

Jeg har vitne på at kjedet har blitt tatt(stålet) ifra meg, etter middagen så dro vi på et utested der var det mye mennesker og var en del mennesker rundt meg. etter som vi dro tilbake til hotellet så jeg at kjedet var borte fra halsen og hadde rødt merke rundt halsen. Vi dro tilbake dagen etter min venn hadde også blitt frastjålet bankkort og mobil og barene sa når vi ankom at det var flere folk som hadde blitt frastjålet og det har ikke verdt første tilfelle rundt gatene der.

jeg vil jo si at det er ganske tydelig på at det er frastjålet?

Foretaket opprettholdt avslaget 2.7.24.

Sikrede presiserte 7.7.24 at han ikke hadde mistet kjedet, da det også hadde en sikkerhetslås:

(..) Jeg har ikke mistet det, det ble stjålet fra min hals på utestedet vi var på.

Når jeg merket at kjedet var borte og sa det til kameratene mine sa de til meg at jeg ikke kunne ha mistet det for de sa jeg hadde det på meg på utestedet så da sa de at det måtte være stjålet der. Det var helt fullt av mennesker der for de sendte en kamp fra EM på tv. Det var stadig noen som knuffet og dyttet til meg og mange som tok meg på skulderen og rundt halsen min, tenkte ikke noe over det der og da siden det var så fullt. Tyveriet må ha skjedd i den anledningen. Dere henger dere også opp i det at jeg lette på hotellet, det gjorde jeg for å være helt sikker på at jeg ikke hadde mistet det der.

Men siden mine kamerater er 100% sikre på at jeg hadde det på meg på utestedet, da må det ha blitt stjålet i trengselen der. Dere har således hengt dere opp i mine svar på skjemaet deres, jeg har aldri før fylt ut slike skjemaer og sa bare sannheten hvordan jeg så det, jeg føler at dere ikke tror på det jeg sier og har bestemt dere på forhånd om deres avgjørelse ...

Dere mener at jeg burde ha kjent om noen røsket kjedet av meg, men det gjorde jeg ikke pga. trengsel og at noen var borti meg hele tiden.

Foretaket konkluderte med at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at tapet av halskjedet skyldtes et tyveri. Til støtte for sitt syn viste foretaket til FinKN 2012-323 og uttalte bl.a. følgende:

Du har også vist til at du hadde et rødt merke rundt halsen etter den aktuelle kvelden. Uten opplysninger om en konkret hendelse, er (foretaket) av den oppfatning at merket ha kommet på flere måter. I trengselen av mennesker kan for eksempel smykket hengt seg opp i noen/noe, og deretter skapt merke på halsen. Etter (foretaket) sin vurdering sannsynliggjør derfor ikke merket at det har skjedd et tyveri.

Saken ble brakt inn for Finansklagenemnda 9.7.24.

Sikrede har i det vesentlige anført at tapet av halskjedet må erstattes av foretaket. Kjedet hadde en sikkerhetslås, og det ble frastjålet fra sikredes hals på utestedet han var på. Det var mange mennesker på utestedet grunnet EM på TV. Sikrede ble stadig knuffet/dyttet og tatt på ved skulder/hals. Fordi det var så fullt tenkte sikrede imidlertid ikke noe over det der og da. Han lette etter halskjedet på hotellrommet kun for sikkerhetens skyld.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort et dekningsmessig tyveri jf. vilkårspkt. 7.2. Sikrede har ikke vist til en konkret hendelse som gjør det mer sannsynlig at det har skjedd et tyveri, enn at gjenstanden er mistet. Skubbing/dytting er ikke tilstrekkelig for å sannsynliggjøre et tyveri, jf. bl.a. FinKN 2012-323.

Sekretariatets vurdering:

Nemndas sekretariat avgjorde saken 19.9.24 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i saksbehandlingsreglene. Sikrede fikk ikke medhold i klagen:

Spørsmålet i saken er om foretaket er ansvarlig for tapet av ditt halskjede.

Før vi vurderer din sak mer konkret, vil vi si litt kort om tyveribegrepet som er brukt i vilkårene, og hva som ligger i kravet til bevis og bevisbyrde i reiseforsikringssammenheng.

1. Kort om tyveribegrepet

Din reiseforsikring dekker tap av reisegods ved blant annet tyveri, jf. vilkårspkt. 7.2. I vilkårene er det vist til tyveribestemmelsene i straffeloven §§ 321 og 322. Litt forenklet kan vi si at det vil være et tyveri etter straffeloven når noen tar ting du har med deg på reisen. Hvis du først mister noe, og noen senere plukker opp og beholder dette, vil det strafferettslig sett ikke anses som tyveri, men ulovlig tilegnelse av (besittelsesløst) hittegods. Tilegnelse av hittegods er også straffbart, jf. hittegodslova § 12, men i motsetning til tyveri er dette ikke dekket av reiseforsikringen.

Tyveri forutsetter dermed det vi kaller en besittelseskrenkelse, det vil si at du må ha tingene i din besittelse (med eller på deg) når de blir tatt av noen andre. Det strafferettslige skillet mellom tyveri og andre former for ulovlig tilegnelse betyr at du bare i enkelte tilfeller vil ha krav på erstatning når man blir fratatt reisegods.

Videre er det den som gjør gjeldende et krav under forsikringen som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle jf. Rt. 2002 s. 1517 og FinKN 2017-740. Hvis det er tvil om hva som har skjedd i et konkret tilfelle, går tvilen utover den som har bevisbyrden. Det vil si at det er opp til deg å godtgjøre, eller sannsynliggjøre, at det rent faktisk har skjedd et tyveri. Hvis det ut fra opplysningene i saken fremstår som like eller mer sannsynlig at gjenstanden har blitt borte på annen måte, har du ikke oppfylt bevisbyrden din, og har heller ikke krav på erstatning.

2. Kravet til bevis og bevisbyrde i reisegodssaker

Finansklagenemnda har i flere saker vurdert hva som skal til for å oppfylle bevisbyrden i reisesaker. I FSN 6579 oppsummerte nemnda kravet til bevis på denne måten:

I tråd med langvarig nemndspraksis legges til grunn at sikrede må påvise en konkret begivenhet for å kunne gis medhold i at telefonen er blitt borte ved tyveri.

Dette er fulgt opp i senere uttalelser som for eksempel FinKN 2019-445. Her la nemnda til grunn at det ikke var sannsynliggjort tyveri, og begrunnet dette med at:

Sikrede har bevisbyrden for tyveri, og normalt har nemnda krevet at tyveriet må dokumenteres ved at sikrede kan tidfeste tyveriet innenfor et rimelig tidsintervall og kan vise til en hendelse eller en anledning hvor tyveriet antagelig har funnet sted, jf. bl.a. FinKN-2018-908 og 2018-620. Det er altså ikke nok med et mer eller mindre avgrenset tidsrom; sikrede må også kunne vise til en hendelse eller situasjon hvor tyveri fremstår som (mer enn 50 %) sannsynlig.

Praksis viser videre at nemnda i slike saker foretar en konkret vurdering av hendelsesforløpet i hver sak, og legger vekt på hvordan reisegodset ble oppbevart, hvor lang tid som har gått fra man hadde tingen sist til man oppdaget at den var borte – og om man i løpet av denne tiden har vært på samme sted eller forflyttet seg mellom forskjellige steder.

For øvrig gjør vi oppmerksom på at nemnda ikke har ansett det tilstrekkelig for å sannsynliggjøre tyveri at man har oppholdt seg på et sted med mange mennesker, jf. FinKN 2016-244 med videre henvisning til FinKN 2011-597 og 2015-56.

3. Vår vurdering av din sak

Spørsmålet blir om du har sannsynliggjort at halskjedet ble borttatt som følge av et tyveri.

Ut ifra sakens opplysninger legger vi til grunn at du hadde halskjedet rundt halsen på et utested i Portugal. Da du kom hjem til hotellet skal du ha oppdaget at kjedet var borte og at du hadde et rødt merke på halsen. Du har opplyst at det var mange mennesker på utestedet, og at det var mange som stadig knuffet/dyttet og tok på skulderen/halsen din. Derfor tenkte du ikke noe over dette der og da, men at halskjedet må ha blitt stjålet på dette tidspunktet. Videre har du opplyst at din venn og andre gjester også ble frastjålet gjenstander samme kveld.

Ut ifra faktum i saken er det uklart når og hvordan kjedet ditt ble borte på utestedet, herunder om det gikk tapt som følge av at noen tok det fra din besittelse. Rene antagelser om at kjedet må ha blitt stjålet på utestedet er ikke tilstrekkelig til at vi kan legge til grunn at kjedet ble stjålet. Som nevnt er det heller ikke nok for å dokumentere et tyveri at du har oppholdt deg på et sted med mye mennesker.

Avgjørende er om du kan påvise en konkret hendelse eller situasjon hvor tyveri fremstår som mer enn 50 % sannsynlig.

I FSN 3807 behandlet nemnda en sak som gjaldt tyveri av et armbånd i taxfreekø på danskebåten. Sikrede mente det var sannsynliggjort et tyveri ved å vise til en sikker låsemekanisme, samt at tyvers fingerferdighet vanskelig kan skilles fra knuffing og skubbing i tett kø. Nemnda var ikke enig, og uttalte følgende:

For at en slik skade skal være dekningsmessig, må det være mer sannsynlig at det aktuelle armbåndet ble stjålet enn at det ble borte på annen måte. **Nemnda finner, i motsetning til sikrede, at det er like sannsynlig at armbåndet ble borte på annen måte som at det ble stjålet.**

I FinKN 2011-597 hadde et gullkjede forsvunnet mens sikrede befant seg på en nattklubb. I denne saken uttalte nemnda at:

Skademeldingen gir ikke grunnlag for å peke på en konkret hendelse som indikerer at smykket ble frastjålet ham. Sikrede har opplyst at det aktuelle smykket var et kraftig gullsmykke med en solid lås, og at han hadde båret smykket i mange år uten at det har falt av ham. Det er ingen opplysninger i saken som gir grunn til å anta at det var noe galt med låsen. Et stort gullsmykke må antas å være svært tyveriutsatt. Sikrede oppholdt seg på en nattklubb hvor det var mange folk, og antagelig både var mørkt og høy musikk. **På den annen side kreves det betydelig aktivitet bak sikredes nakke for å åpne en slik lås, eller et betydelig rykk for å rive til seg et slikt kjede. Det må formodes at sikrede ville ha lagt merke til dette. Nemnda kan derfor ikke se at det er mer sannsynlig at smykket ble stjålet, enn at sikrede mistet det.**

I likhet med sakene over må sekretariatet legge til grunn at det kreves en betydelig aktivitet bak din nakke, eller et rykk for å rive av et kjede. Videre at gjentatt skubbing/dulting og tett folkemengde ikke alene sannsynliggjør at halskjedet ble stjålet.

Sekretariatet anser det derfor som like sannsynlig at halskjedet kan være tapt som følge av andre ikke dekningsmessige hendelser, for eksempel at det falt av/hektet seg i noe, som at tapet skyldes et tyveri. Når disse begivenhetene fremstår som like sannsynlig innebærer dette at bevisbyrden for at tapet kan knyttes til en dekningsmessig hendelse, altså et tyveri, ikke er oppfylt.

Hvis kjedet er mistet, og deretter beholdt av en finner, er ikke dette å anse som et tyveri, men ulovlig tilegnelse av hittegods. Slike tilfeller er ikke omfattet av din forsikring.

Etter dette finner vi at du ikke kan gis medhold.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Det er ikke lagt frem ny dokumentasjon av betydning for nemndas avgjørelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for tyveri av kjede.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).